

Evropští státníci ustoupili p

■ Hlavní cíle »zelené« revoluce zůstávají i po bruselském summitu stejné ■ Průmyslníci si ale vynutili z

Lucie Tvarůžková, Martin Petříček

www.iHned.cz/autori

Jednoznačné vítězství průmyslu. Tak by se dala – alespoň soudě podle »zelených« ohlasů – označit páteční dohoda o energeticko-klimatickém balíčku, s kterou přišli v Bruselu lídři evropské sedmadvacítky.

Hlavní cíle boje s klimatickými změnami zůstávají v unii stejné. O něco méně jisté je, zda jsou stále reálné. Šéfové vlád a států totiž podstatně změkčili původní záměry Evropské komise, která chtěla investice do zelené výroby vynutit hlavně prodejem všech povolenek na vypouštění emisí oxidu uhličitého znečišťovatelům.

Povolenky (skoro) zdarma

Český gigant ČEZ a další energetické podniky z chudších unijních zemí, ve kterých se navíc podstatná část elektřiny vyrábí z uhlí, si usilovným lobbingem vymohly, že nebudou muset kupovat 100 procent povolenek už od roku 2013. Což plánovala komise. Dojde k tomu až v roce 2020. Zpočátku dostanou 70 procent povolenek zdarma. Energeticky náročné firmy,

Hlavní cíle »zelené« revoluce aneb »dvacítky« EU do roku 2020

- o dvacet procent snížit emise skleníkových plynů oproti úrovni z roku 1990.
- o dvacet procent zvýšit podíl energie vyráběné z obnovitelných zdrojů.
- o dvacet procent snížit spotřebu energie.

Energetika:

Od roku 2013 si budou muset podniky kupovat v aukci všechny emisní povolenky. Elektrárny ze zemí, kde se významná část proudu vyrábí z uhlí – tedy například v Česku, Polsku a pobaltských státech – dostanou zpočátku většinu povolenek zdarma

Průmysl:

V roce 2013 si bude muset začít kupovat povolenky na dvacet procent svých emisí, v roce 2020 na 70 procent a v roce 2025 na všechny.

Cementárny, ocelárny, chemičky:

Průmysl, který by mohl úteci za méně zelenými pravidly mimo Evropu, bude nadále dostávat sto procent povolenek zdarma.

Auto

Musí vyrábět na kilo muset 75 procent všech

třeba ocelárny, hliníkárný či cementárny, nebudou navíc za povolenky platit ani po roce 2013.

S dohodnutým kompromisem ale nejsou příliš spokojeni ani někteří průmyslníci. »Balíček byl špatný už od začátku a špatný také zůstal,« říká člen představenstva Svazu průmyslu a dopravy

Josef Zbořil. Dohodnutá pravidla jsou podle něj příliš vágní a dají se vyložit mnoha způsoby.

Naopak výrobci cementu páteční kompromis přivítali. »Už nemáme prostor, abychom emise dále omezili,« říká ředitel cementárny Lafarge Cement Ivan Mareš. Volbou technologie se podle

něj dá ovlivnit třetina emisí CO₂ – a to už cementářský průmysl miliardovými investicemi udělal.

Vyhrálo Česko, nebo ČEZ?

Pro Česko se děle než rok trvajícím vyjednáváním nad balíčkem vyvinulo nadmíru dobře. Alespoň podle tvrzení premiéra Mirka To-

polá chtěl ským ně. » ročr ceně dané Zde lejší

ROZHOVOR

JAN PRAVDA, šéf firmy Pravda Capital

Firmy mohou na povolenkách vydělat

Podle šéfu Svazu průmyslu a dopravy zhoršuje systém emisních povolenek situaci českých firem. A to i přesto, že zatím stále dostávají povolenky zadarmo.

Podle průmyslníků jich je ale málo. Jan Pravda, jehož firma Pravda Capital s povolenkami obchoduje, hodnotí situaci odlišně.

»Povolenky mohou firmám pomoci překonat časy krize, zejména pokud jim banky nechtějí půjčit,« říká.

HN: Chybějí firmám povolenky?

Záleží na sektoru. Sektory, které již jsou postiženy krizí, jako třeba cihelny, cementárny, vápenky nebo železárny, mají přebytek, který mohou prodat.

My už pár měsíců doporučujeme: »Když kvůli krizi nemůžete prodat zboží, prodajte aspoň povolenky, dokud mají nějakou cenu.«

Český průmysl na tom může vydělat velké peníze. Náš tým odhadl, že průmysl by teoreticky letos mohl vydělat na povolenkách asi pět miliard korun.

Z toho třetinu za prodej přebytku a dvě třetiny za takzvaný SWAP (novinka letošního roku – firmy mohou měnit přidělené evropské povolenky za levnější povolenky typu CER – tzv. kjótské povolenky, pozn. red.).

HN: Využívají toho podniky?

V praxi se k této strategii rozhodne tak každá desátá firma.

Jednak v průmyslu panuje euroskeptická nálada, vyjádřená tvrzením Svazu průmyslu, že celý systém obchodu s povolenkami je špatný. Za druhé je nedostatek osvěty mezi státem a podniky.

A konečně mnoho podniků je řízeno zahraničními centrály, jež nenechají místní manažery rozho-

dovat. Někdy přijde do podniku a řeknete: Necháme vám milion euro, pokud uděláte tuto transakci, a odpověď zní: Ne, my s tím nesouhlasíme, na svazu se to bojkotuje a my s tím nechceme nic mít.

Je to smutné. Kdo Vám dnes půjčí pět miliard do výroby, kdo vám dá pět miliard dotací?

HN: Jaký bude podle vás vývoj ceny povolenek do roku 2012, kdy končí současné pětileté období?

Letos v září jsme zveřejnili analýzu, která varovala před tím, že povolenky spadnou z 25 eur za tunu pod 10 eur. Dnes stojí povolenka 14,50 eura, ten odhad se naplnil zhruba na 60 procent. Předpokládáme, že se naplní zcela.

HN: Jak se podle vás bude trh s povolenkami dál vyvíjet?

První extrém je globální rovnováha poptávky a nabídky povole-

nek – vše fungující a nepravděpodobné.

Druhý extrém je »globální blamáž«, vyvolaná tím, že se svět v Kodani v prosinci 2009 nedohodne na ostré verzi pokračování Kjótského protokolu, takže investoři ztratí důvěru v systém a Rusko s Ukrajinou najdou zájemce o své obří přebytky povolenek.

My si myslíme, že svět někdy v roce 2009 dojde k názoru, že to je globální blamáž a k tomu se přidá krize. Ropa bude levná, to zlevní povolenky, automobilky budou místo aut prodávat povolenky, a cena půjde do kytek.

V té chvíli buď světové mocnosti věc vyřeší tak, jako dnes řeší krizi, a důvěra i cena povolenek se v roce 2010 vzpamatují. Zůstanou-li u blamáže, dojde k ohrožení celého systému a ceny emisních povolenek spadnou doslova k nule. (kub)

P a

Mar www.

Zatím o to dou pou ce 2 ku i tos a v přic mo mus ») vole CO₂ Čer Stát šim nek ročr tun - z prof